

Praha dne 3. prosince 2018
Č. j.: MZP/2018/320/1492
Sp. zn.: ZN/MZP/2018/320/203
Vaše č. j.: 32998/2018-RVV
Vyřizuje: Mgr. Jiří Guth Jarkovský
Tel.: 267 122 757
E-mail: Jiri.Guth@mzp.cz

Vážený pan
Ing. Jan Marek, CSc.
ředitel Odboru Rady pro výzkum, vývoj a
inovace
Úřad vlády České republiky
nábř. Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1

Program Prostředí pro život

Vážený pane řediteli,
odpovídám na Váš dopis ze dne 27. listopadu 2018. Stran možného překryvu s jinými programy podpory vývoje, výzkumu a inovací (dále též VaVaI) uvádím následující (*italikou* jsou vyznačené citáty z Vašeho dopisu).

„Z návrhu programu i z předložené podkladové studie vyplývá, že program v některých částech může mít potencionální překryvy s dalšími programy podpory výzkumu, experimentálního vývoje a inovací TA ČR (např. EPSILON, OMEGA a ÉTA) a dále s programy účelové podpory ve věcné gesci Ministerstva průmyslu (MPO) a Ministerstva dopravy (MD). Dále jsou v programu BETA2 řešeny výzkumné potřeby veřejné správy v životním prostředí.“

Program Prostředí pro život je prvotně orientován dle Národních priorit orientovaného výzkumu do oblasti 3 – Prostředí pro život. Je nastaven k **plnění cílů vyjádřených ve strategiích, které jsou v působnosti MŽP** a byly tímto resortem předloženy vládě. Proto by v zásadě k překryvům nemělo docházet, a to ani tehdy ne – a je tomu tak ve většině řešených problematik – když je nezbytná spolupráce více resortů, nejen aktivita nositele úkolů.

Pokud jde o programy TA ČR:

- podotýkám, že v programu **Epsilon** již proběhla poslední plánovaná veřejná soutěž. Ostatně i kdyby byla vyhlášena ještě jedna soutěž v tomto programu, překryv s programem Prostředí pro život nenastane, protože první veřejná soutěž v podprogramu 2, který jako jediný má parametry a zaměření srovnatelné s programem Epsilon, bude podle harmonogramu vyhlášena až v roce 2020.
- program **Omega** již byl ukončen, takže překryv opět není možný.
- teoreticky může dojít k tematickému překryvu s programem **Éta**. Procesní prevencí je spolupráce v rámci kolegií odborníků jak v programu Éta, tak v programu Prostředí pro život. Přirozeným vodítkem jim budou cíle uvedených programů:
U programu Éta: „Cílem programu je posílení společenské a humanitní dimenze v aktivitách aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a uplatnění

výstupů těchto aktivit v podobě nových nebo podstatně zdokonalených stávajících výrobků, postupů, procesů nebo služeb v oblastech:

- člověk a společnost v kontextu dynamických společenských a technologických proměn a výzev 21. století,
- člověk a prostředí pro jeho život v kontextu udržitelného rozvoje krajiny, regionů, měst a obcí a stavební kultury,
- člověk a ekonomika v kontextu objevení nových konkurenčních výhod a rozvoje kompetencí pro 21. století,
- člověk a společenský systém v kontextu interakce mezi občanem a státem, veřejných politik, správy a veřejných služeb orientovaných na občana."

Proti tomu návrh programu Prostředí pro život: „Cílem Programu je přinést nová řešení v oblasti životního prostředí, stabilizovat a rozšířit znalostní základnu, která výrazně přispěje k zajištění zdravého a kvalitního životního prostředí v České republice a k udržitelnému využívání jejích zdrojů, minimalizuje negativní dopady lidské činnosti na životní prostředí včetně dopadů přesahujících hranice státu a přispěje tak ke zlepšování kvality života v Evropě i v globálním kontextu."

Pokud jde o **programy MPO**, podle dostupných informací program TRIO končí, další veřejná soutěž již nebude vyhlášena, k překryvu tedy opět nemůže dojít. Ostatně jeho cíl byl nastaven takto: „Cílem programu je zvýšit aplikovatelnost výsledků výzkumu a vývoje (dále jen „VaV“) zaměřeného na KETs v podnikové sféře. Důraz bude kladen na ekonomické oblasti, ve kterých ČR disponuje významným růstovým potenciálem. Jedná se zejména o výrobu dopravních prostředků, strojírenství, elektroniku a elektrotechniku, IT služby a software, výrobu a distribuci elektrické energie a léčiva a zdravotnické prostředky. Program tak bude přispívat k implementaci RIS 3 a k podpoře jejich vertikálních priorit." Nový program MPO nebyl dosud navržen. Nicméně jako iniciativní preventivní opatření jsem dnes na toto téma jednal s náměstkem ministra průmyslu a obchodu Petrem Očkem a došli jsme ke shodě jak v procesním uspořádání (viz níže), tak ve věcném vymezení gesce obou dotčených resortů. Při vyhlášení jednotlivých veřejných soutěží tak budou jakékoliv překryvy vyloučeny.

Pokud jde o **program MD**, jsem plně připraven k podobné spolupráce jako s MPO, případně k vytvoření pracovní skupiny složené ze zástupců dotčených ministerstev, která by případným překryvům účinně předcházela. Jednání takové skupiny by dle společné dohody administrativně zajišťovala TA ČR.

V rámci **programu Beta2** opravdu jsou v určitém rozsahu řešeny výzkumné potřeby veřejné správy v životním prostředí – podobně, jako potřeby MPO, MD a dalších resortů. Upozorňuji ale, že program Prostředí pro život je záměrně navržen se strukturou a parametry obdobnými jako má program Théta. Ten nijak nebrání tomu, aby v programu Beta2 byly řešeny některé výzkumné potřeby MPO. Kromě toho má program Beta2 určitá administrativní specifika včetně

vlastního informačního systému a z tohoto hlediska bude mít Podprogram 1 programu Prostředí pro život postavení doplňkové, resp. komplementární.

„Jak vyplývá ze stanoviska TA ČR k programu, je s ohledem na obecné zaměření programu, nutné v součinnosti s věcnými gestory programu (zejm. MPO a MD) zamezit možným duplicitám ve financování tak, aby bylo dosaženo cílů Vámi navrhovaného programu.“

Na uvedené upozornění ve stanovisko TA ČR reagovalo MŽP hned dvojím způsobem. Jednak přímým jednáním se zmíněnými resorty, jednak návrhem následujícího postupu, resp. kritérií. Sektorový program pro životní prostředí opravdu má velmi široký záběr – to je dáno řadou dílčích strategií, které má naplňovat a které dosud naplňovány nejsou. Při přípravě zadávací dokumentace jednotlivých veřejných soutěží bude proto ověřováno následující:

1. Do které oblasti NPOV navržené prioritní výzkumné cíle (PVC) patří.
2. Cíle které státní strategie jsou plněny podporou VaVaI v dané veřejné soutěži.
3. Který ústřední úřad má gesci za plnění závazků EU v dané oblasti (obdobně jako je přidělování odpovědnosti na vládě za realizaci legislativy EU na národní úrovni)
4. K čemu konkrétně dané opatření slouží, tj. jaký je cíl, jehož má být dosaženo. Do veřejných soutěží v programu Prostředí pro život budou zařazovány jen takové PVC, kde je hlavním cílem ochrana životního prostředí (příklad technologií – pokud je o BAT, nejlepší dostupné techniky dle směrnice o IPPC, pak je to záležitost pro program Prostředí pro život, pokud jde obecně o technologie, pak MPO).
5. Zda formulace PVC odpovídá přístupu „shora dolů“ (top-down), tedy na základě cílů, jichž stát potřebuje dosáhnout. Předpokládáme, že podpora od MPO bude mít spíše povahu „zdola nahoru“ (bottom-up), a to ve všech tematických okruzích, kde se jedná v první řadě o konkurenceschopnost podniků, což nelze stanovit z úrovně státu.

Organizačně bude duplicitám zamezeno tím způsobem, že v kolegiích odborníků (radách) jednotlivých dotčených programů budou odborně odpovídající zástupci MŽP, MD a MPO a TA ČR. Výzkumná rada TA ČR je vybere tak, aby mohli posoudit výše uvedená kritéria a aby k žádným duplicitám ve financování nedocházelo. Předpokládáme rovněž, a stanovisko TA ČR k návrhu programu Prostředí pro život to plně potvrzuje, že program bude prováděn prostřednictvím standardních procesů TA ČR, které duplicitám zabraňují. Kromě toho připomínám, že pro koordinaci jednotlivých programů by měla vzniknout pracovní skupina zástupců dotčených resortů (nejspíš na úrovni náměstků ministrů), o které jsem se zmínil výše.

„Dovoluji si Vás proto požádat, aby byl po projednání s MPO, MD a popř. TA ČR do návrhu programu doplněn postup implementace, který výše uvedené riziko eliminuje a popíše, jakým způsobem budou důsledně monitorovány možné překryvy některých projektu. S ohledem na termín projednání programu si Vás dovoluji požádat o předložení dopracovaného návrhu programu v této části v termínu do 3. 12. 2018.“

Dovoluji si podotknout, že **se nejedná o specifické riziko v implementaci programu Prostředí pro život, ale o potenciální společné riziko při případném souběhu všech programů účelové podpory VaVaI uvedených resortů**. Každopádně bude toto riziko vyloučeno jednak díky jednání rad dotčených programů (včetně ověřování za pomoci výše uvedených pěti kritérií), jednak, v případě potřeby, jednáním ad hoc meziresortní pracovní skupiny. Nejsem si jistý, jestli uvedení tohoto institucionálního rámce a této metodiky je v souladu se standardním obsahem návrhů programů podpory VaVaI a proto si dovoluji považovat tento dopis za předložení doplňku podle Vašeho požadavku.

Jsem připraven k jakýmkoliv dalším jednáním o daném tématu s Vámi i se zástupci dotčených resortů a TA ČR, aby byla zajištěna bezvadná a efektivní implementace všech nových programů účelové podpory.

S pozdravem

Ing. Jan Kříž
náměstek pro řízení sekce fondů EU,
finančních a dobrovolných nástrojů
podepsáno elektronicky